

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

تکنولوژی و کارگاه جوش گاز

رشته: صنایع فلزی

زمینه: صنعت

شاخه آموزش فنی و حرفه‌ای

شماره درس: ۱۷۰۶

عنوان و نام پدیدآور: تکنولوژی و کارگاه جوش گاز [کتاب‌های درسی] رشته: صنایع فلزی، زمینه صنعت شاخه فنی و حرفه‌ای/ مؤلف علی شاهدی [برای] وزارت آموزش و پرورش، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تالیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش.

مشخصات نشر: تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ۲۱۵ ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۱۲۰-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: جوشکاری

شناسه افزوده: شاهدی، علی، -۱۳۲۰-

شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

شناسه افزوده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی. دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰/۸/۳۳۷ TS

رده‌بندی دیوبی: ۲۷۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۳۳۸۵۳

همکاران محترم و دانش آموزان عزیز:

پیشنهادها و نظرهای خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی تهران - صندوق پستی شماره ۱۵۴۸۷۴ دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

tvoccd@roshd.ir

پیام‌نگار (ایمیل)

www.tvoccd.medu.ir

وب‌گاه (وب‌سایت)

این کتاب بر اساس نظرها و پیشنهادهای رسیده از هنرآموزان با همکاری آقایان علی شاهدی و عبدالمحیج خاکی صدیق در بهمن ماه ۱۳۹۱ مورد بازنگری و اصلاح قرار گرفت.

محتوای این کتاب در کمیسیون تخصصی رشته صنایع فلزی دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش با عضویت: نصرالله بنی مصطفی عرب، علی شاهدی، آرش حبیبی، سید عبدالحسین گلسرخی، مهدی فردی، حسن ضیغمی، بهرام زارعی، امید گل محله و محمود پارسا تأیید شده است.

وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: تکنولوژی و کارگاه جوش گاز - ۳۵۹/۵۰

مؤلف: علی شاهدی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران - خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۰۹۱۱۶۱ - ۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت: www.chap.sch.ir

رسام: توفیق علایی، وحید سالاروند

صفحه‌آرا: توفیق علایی، غزاله نجمی

طراح جلد: محمدحسن معماری

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن: ۰۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹ - ۳۷۵۱۵

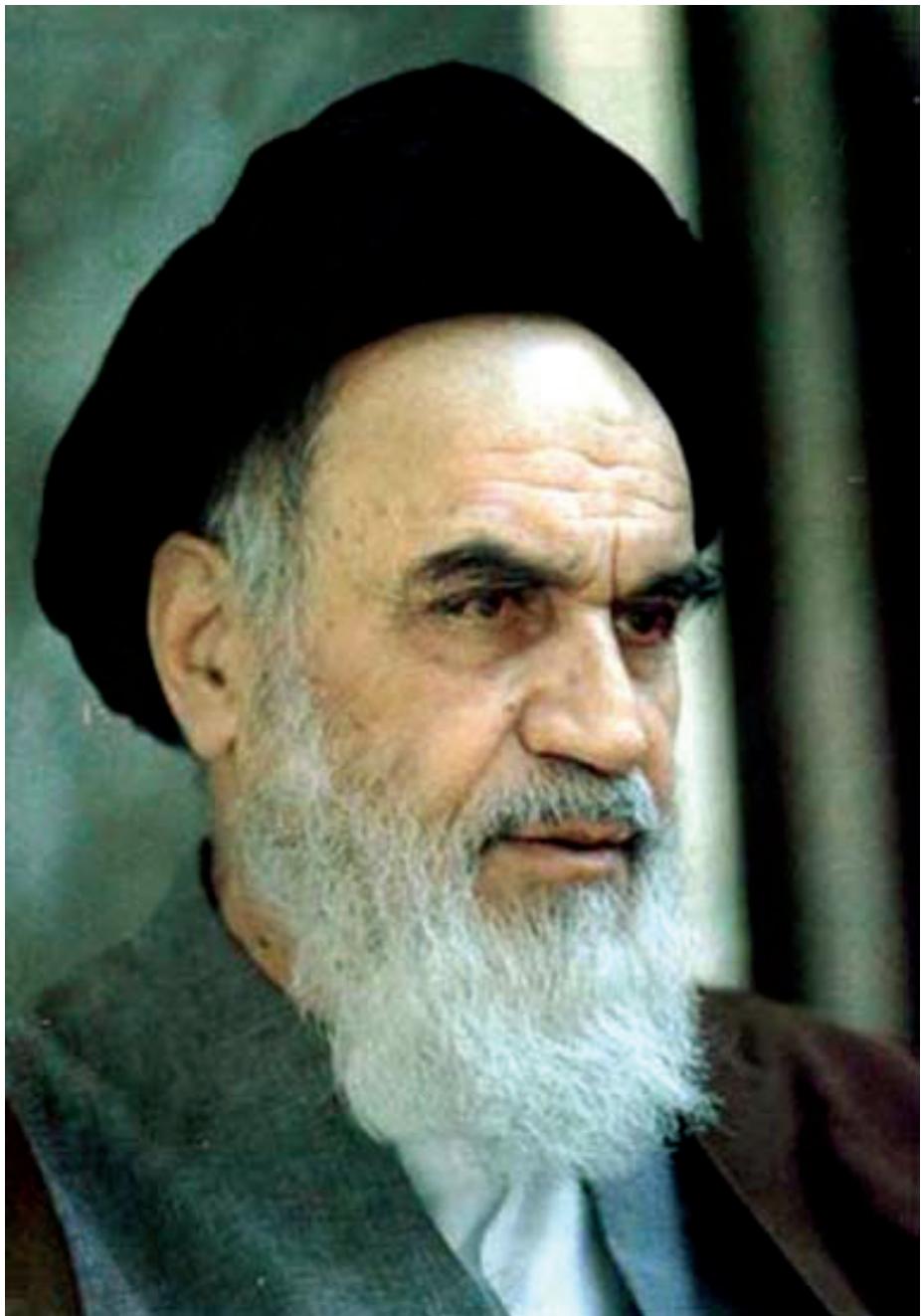
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

نوبت و سال چاپ: چاپ دوم ۱۳۹۳

حق چاپ محفوظ است.

ISBN 978-964-05-2120-5

شابک ۵-۰۵-۲۱۲۰-۹۶۴-۹۷۸

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی ایمانی انسانی خودتان غافل نباشد و از اتکای به اجانب بپرهیزید.

امام خمینی (ره)

مقدمه

خدای متعال را شکر می‌گوییم که توفیق دست داد و کتاب تکنولوژی و کارگاه جوش گاز به رشته‌ی تحریر در آمد.

این کتاب به منظور معرفی جوشکاری و فرایندهای مختلف پر کاربرد به ویژه جوشکاری با شعله گاز تدوین گردیده است و سعی شده است با استفاده از نظرات گروه تخصصی رشته‌ی صنایع فلزی دفتر برنامه‌ریزی درسی وزارت آموزش و پرورش و ارایه تصاویر گویا و سؤال‌های پایان فصل، فرآگیری آسان‌تر باشد.

از همکاران محترم و هنرآموزان گرامی درخواست می‌شود در خصوص فصل اول به معرفی فرآیندهای ذوبی توجه داشته و در فصل دوم هنرجویان را در فرآگیری جوشکاری با شعله گاز که به صورت خلاصه‌تر از گذشته تدوین شده است یاری فرمایند.

فصل سوم کتاب به اینمی در جوشکاری با شعله گاز که از اهم واجبات شغلی است پرداخته شده است فصل چهارم اشکالات و عیوب جوشکاری گاز و فصل پنجم برشکاری با شعله گاز که کاربرد زیادی در صنایع فلزی دارد آمده است.

در فصل ششم و هفتم به لحیم کاری نرم و سخت و معرفی جوشکاری‌های متداول در حالت جامد پرداخته است. فصل هشتم، نهم و دهم برای تمرینات عملی جوشکاری، لحیم کاری نرم و سخت و برشکاری با شعله‌ی گاز تنظیم شده است.

امید است هنرآموزان محترم با راهنمایی و هدایت هنرجویان و کنترل و بازبینی دقیق از نحوه‌ی فرآگیری آنان مسیر ورودشان به دانشگاه و بازار کار را به نحو شایسته‌ای فراهم نمایند.

در پایان با عنایت به اینکه سعی شده کتاب بدون اشکال باشد باز هم تقاضا دارد همکاران ارجمند و صاحب‌نظران گرامی در رفع اشکال احتمالی ما را یاری فرمایند.

مؤلف

فهرست مطالب

فصل اول

- ۱ جوشکاری و اهمیت آن در صنایع
- ۲ تعریف جوشکاری و تقسیم‌بندی آن
- ۵ انواع جوشکاری‌های ذوبی
- ۶ جوشکاری با شعله گاز
- ۸ جوشکاری با قوس الکتریکی و الکترود روپوش دار
- ۹ جوشکاری زیر پودری
- ۱۱ جوشکاری با قوس الکتریکی و الکترود مصرف‌شدنی تحت پوشش گاز محافظ
- ۱۵ جوشکاری با قوس الکتریکی و الکترود مصرف‌نشدنی

فصل دوم

- ۲۰ اصول جوشکاری ذوبی با شعله گاز
- ۲۱ گازهای قابل احتراق
- ۲۴ ویژگی‌های حرارتی گازها
- ۲۶ اکسیژن
- ۲۸ تجهیزات جوشکاری با شعله گاز
- ۳۰ کپسول اکسیژن
- ۳۱ کپسول استیلن
- ۳۳ رگولاتورها
- ۳۶ شیلنگ‌های انتقال گاز
- ۳۶ شیر، مانع برگشت شعله
- ۳۷ مشعل‌های جوشکاری
- ۴۰ مشعل برشکاری
- ۴۱ میز کار جوشکاری
- ۴۲ دستگاه شمعک روی میز کار
- ۴۲ عینک جوشکاری

فصل سوم

۴۵	
۴۶	ایمنی در جوشکاری و برشکاری
۴۷	آلودگی‌های گازی
۴۹	نکات ایمنی در خصوص آتش‌سوزی
۵۰	ایمنی کپسول اکسیژن
۵۱	ایمنی کپسول‌های استیلن
۵۲	ایمنی و حفاظت از شینلینگ‌های گاز
۵۲	ایمنی و حفاظت از مشعل‌های جوشکاری و برشکاری

فصل چهارم

۵۶	
۵۷	عیوب جوشکاری با شعله گاز
۵۹	عیوب ظاهری جوش
۶۲	تأثیرپیش‌دستی و پس‌دستی در جوشکاری با شعله گاز
۶۳	انقباض و تغییر شکل در جوشکاری با ذوبی

فصل پنجم

۶۸	
۶۹	برشکاری
۷۰	روش کار در برشکاری با شعله
۷۱	دستگاه کوچک برشکاری ریلی
۷۵	قابلیت برشکاری با شعله
۷۶	برشکاری با قوس پلاسما
۷۸	برشکاری با قوس الکتریک
۷۸	گوجیننگ برشکاری با قوس و هوای فشرده
۷۹	شیارزنی و ایجاد پخ پشت درز جوشکاری شده

فصل ششم

۷۹	برشکاری با لیزر
۸۳	
۸۴	لحیم‌کاری نرم و سخت
۸۵	لحیم‌کاری نرم

لحیم کاری سخت

فصل هفتم

- ۹۰ جوشکاری فشاری (در حالت جامد)
- ۹۶ جوشکاری فشاری گرم و روش‌های اعمال حرارت
- ۹۷ انواع فرآیند جوشکاری در حالت جامد
- ۹۸ جوشکاری آهنگری یا پتکه‌ای
- ۹۹ جوشکاری مقاومتی
- ۱۰۰ نقطه جوش
- ۱۰۵ قابلیت جوشکاری فلزات با نقطه جوش
- ۱۱۰ جوشکاری پیش طرحی
- ۱۱۱ قرقره جوش یا درز جوش
- ۱۱۲ جوش سر به سر
- ۱۱۳ جوشکاری القایی
- ۱۱۴ جوشکاری زائدہ فلزی
- ۱۱۴ جوشکاری اصطکاکی

فصل هشتم

- ۱۲۰ دستورالعمل آماده‌سازی یک دستگاه سیار جوش گاز
- ۱۲۴ دستورالعمل روشن و خاموش کردن مشعل
- ۱۳۸ جوشکاری زاویه خارجی بدون مفتول
- ۱۴۰ دستورالعمل ایجاد گرده جوش روی ورق فولادی
- ۱۴۷ کار شماره ۴ خال جوش زدن قطعات با استفاده از سیم جوش
- ۱۴۸ دستورالعمل جوشکاری لب به لب ورق‌های فولادی
- ۱۵۷ تست کارگاهی جوش لب روی هم
- ۱۵۸ جوشکاری اتصال سپری ورق‌های فولادی
- ۱۶۴ دستورالعمل جوشکاری لوله به صفحه
- ۱۶۷ دستورالعمل جوشکاری لوله‌های معمولی بصورت سر به سر

فصل نهم

- ۱۷۰ دستورالعمل لحیم کاری ورقهای نازک فولادی
- ۱۷۱ دستورالعمل لحیم کاری سخت نقره با مشعل
- ۱۸۱ دستورالعمل لحیم کاری سخت (برنج)
- ۱۸۶ دستورالعمل لحیم کاری سخت (برنج)

فصل دهم

- ۱۹۲ آماده سازی دستگاه برشکاری با شعله گاز
- ۱۹۴ عملیات برشکاری با شعله اکسی استیلن
- ۲۰۰ دستورالعمل پخبری با مشعل برش
- ۲۰۴ دستورالعمل سوراخ کاری با مشعل برش

پیوست ها

- ۲۰۷ منابع و مآخذ

۲۱۵